

Mellérendelt összetett mondatok

**Választó, következtető és magyarázó
mellérendelt összetett mondatok**

***Készítette:
Szűcs Budai Engelbert
magyartanár***

Mellérendelt összetett mondatok

Kapcsolatos és ellentétes mellérendelt mondat:

Andor házi feladatot ír, és ügyel a tanárnő utasításaira.

ANDOR ÍR – (Ő) ÜGYEL

és

Kitódultunk a teraszra, és felkapcsoltuk a villanyt.

(MI) KITÓTULTUNK – (MI) FELKAPCSOLTUK

és

Ez nem volt éppen igaz, de rá akartam ijeszteni a kicsikére.

EZ NEM VOLT IGAZ – (ÉN) AKARTAM

de

Dávid szorgalmas volt, Balázs viszont nem.

DÁVID SZORGALMAS VOLT - BALÁZS NEM VOLT

viszont

Mellérendelt összetett mondatok

TÍPUS	MEGHATÁROZÁS	KÖTŐSZÓ	PÉLDA
kapcsolatos	A tagmodatok között egyszerű, természetes összefüggés, kapcsolat van.	és, s, meg, is, sem, se, is-is, sem-sem, se-se, ne(m) csak hanem is	Öreg volt a halász, és térdig ért a szakála.
ellentétes	A tagmondatainak tartalma között ellentét van.	de, azonban, pedig, ellenben, mégis, mégsem, ámde	Én dolgoztam, te ellenben henyéltél.
választó	A tagmondatok két vagy több lehetőséget tartalmaznak, amelyek közül választani lehet.	vagy, vagy-vagy, akár-akár	Vagy igaz világ lesz, vagy nem lesz semmi. (Ady)
következtető	A második tagmondat az első tagmondatból levont következtetést fejezi ki.	ezért, tehát, hát ennél fogva	Zsebem üres, ennél fogva üres az én hasam is. (Petőfi)
magyarázó	A második tagmondat az első tagmondat magyarázatát adja meg.	ugyanis, hiszen, hisz tudniillik	Bőséges a termés, hiszen jó időnk volt a nyáron.

Választó mellérendelt összetett mondatok

*Rabok legyünk, //
vagy szabadok?*

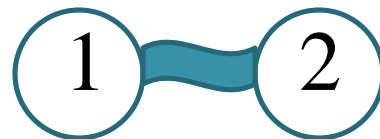
Alany-állítmányi szószerkezetek:

1.tagmondatban: (mi) rabok legyünk

2.tagmondatban: (mi) szabadok (legyünk)

kötőszó: vagy

ágrajz:

Választó mellérendelt összetett mondatok

*Az idén nyáron elmegyünk a tengerre,
vagy majd télen telelünk a hegyekben?*

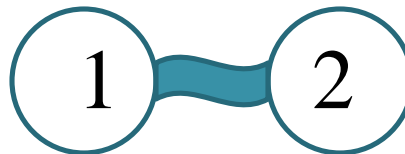
Alany-állítmányi szószerkezetek:

1.tagmondatban: (mi) elmegyünk

2.tagmondatban: (mi) telelünk

kötőszó: vagy

ágrajz:

Választó mellérendelt összetett mondatok

*Vagy figyelsz rám,
vagy nem magyarázok többet!*

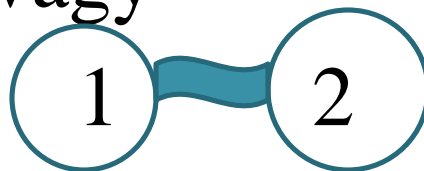
Alany-állítmányi szószerkezetek:

1.tagmondatban: (te) figyelsz

2.tagmondatban: (én) nem magyarázok

kötőszó: vagy - vagy

ágrajz:

Választó mellérendelt összetett mondatok

*Akár a tojáást (...) a kőhöz,
akár követ (...) a tojáshoz...* (az eredmény ugyan az)

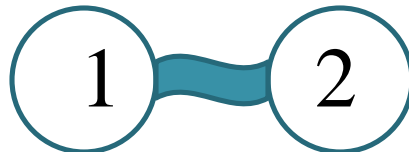
Alany-állítmányi szószerkezetek:

1.tagmondatban: (én) ütöm

2.tagmondatban: (én) ütöm

kötőszó: akár - akár

ágrajz:

Következtető mellérendelt összetett mondatok

***Tanultál,
ezért megérdemled az ötöst.***

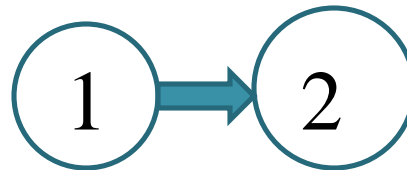
Alany-állítmányi szószerkezetek:

1.tagmondatban: (te) tanultál

2.tagmondatban: (te) megérdemled

kötőszó: ezért

ágrajz:

Következtető mellérendelt összetett mondatok

Szomjasak vagyunk, hát iszunk.

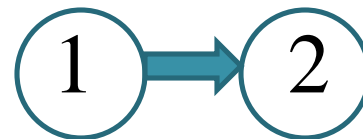
Alany-állítmányi szó szerkezetek:

1.tagmondatban: (mi) szomjasak vagyunk

2.tagmondatban: (mi) iszunk

kötőszó: hát

ágrajz:

Következtető mellérendelt összetett mondatok

*Zsebem üres,
ennélfogva üres az én hasam is. (Petőfi S.)*

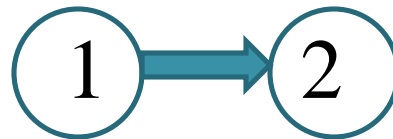
Alany-állítmányi szószerkezetek:

1.tagmondatban: zsebem üres

2.tagmondatban: hasam is üres

kötőszó: ennélfogva

ágrajz:

Következtető mellérendelt összetett mondatok

*A parafa könnyebb a víznél,
ezért a víz színén úszik.*

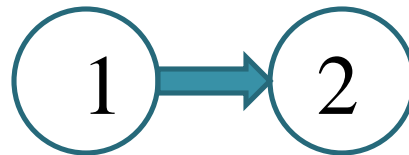
Alany-állítmányi szószerkezetek:

1.tagmondatban: a parafa könnyebb

2.tagmondatban: (ő) úszik

kötőszó: ezért

ágrajz:

Magyarázó mellérendelt összetett mondatok

*Megérdemled az ötöst,
ugyanis tanultál.*

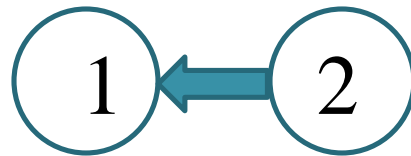
Alany-állítmányi szószerkezetek:

1.tagmondatban: (te) megérdemled

2.tagmondatban: (te) tanultál

kötőszó: ugyanis

ágrajz:

Magyarázó mellérendelt összetett mondatok

*Mi ne győznénk,
hisz Bem a vezérünk. (Petőfi S.)*

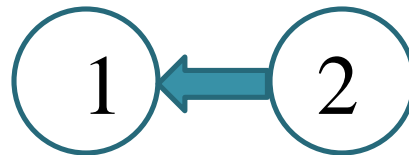
Alany-állítmányi szószerkezetek:

1.tagmondatban: mi ne győznénk

2.tagmondatban: Bem a vezérünk

kötőszó: hisz

ágrajz:

Magyarázó mellérendelt összetett mondatok

*Nem megyek iskolába,
ugyanis beteg vagyok.*

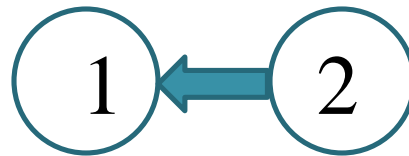
Alany-állítmányi szószerkezetek:

1.tagmondatban: (én) nem megyek

2.tagmondatban: (én) beteg vagyok

kötőszó: ugyanis

ágrajz:

Magyarázó mellérendelt összetett mondatok

*Meglepetést készítettem a születésnapodra,
vagyis ma bulizunk.*

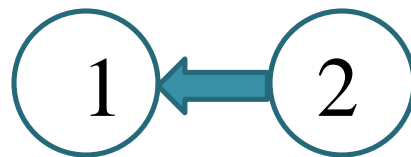
Alany-állítmányi szószerkezetek:

1.tagmondatban: a parafa könnyebb

2.tagmondatban: (ő) úszik

kötőszó: vagyis

ágrajz:

Választó, következtető és magyarázó mellérendelt összetett mondatok

Magyar nyelv tankönyv 74. oldalán 1. gyakorlat

Vagy elszaladsz, **vagy** itt maradsz.

Olvasol, **vagy** inkább tévézel.

Akár, hiszed, **akár** nem.

Választó, következtető és magyarázó mellérendelt összetett mondatok

Magyar nyelv tankönyv 76. oldalán 1. gyakorlat

Szépen viselkedtél, ezért elmegyünk a vidámparkba.

Következtető mellérendelt mondat

Magyarázó mellérendelt mondatként:

Elmegyünk a vidámparkba, hiszen szépen viselkedtél.

Mehetsz játszani, ugyanis feltakarítottad a szobádat.

Magyarázó mellérendelt mondat

Következtető mellérendelt mondatként:

Feltakarítottad a szobádat, tehát mehetsz játszani.

Sokat tanultam, tehát jól feleltem.

Következtető mellérendelt mondat

Magyarázó mellérendelt mondatként:

Jól feleltem, ugyanis sokat tanultam.

Választó, következtető és magyarázó mellérendelt összetett mondatok

Magyar nyelv tankönyv 76. oldalán 1. gyakorlat

Fölnevelem szegényt, hisz úgy sincs gyermekem.

Magyarázó mellérendelt mondat

Következtető mellérendelt mondatként:

Úgy sincs gyermekem, ennélfogva fölnevelem szegényt.

Vigyél esernyőt, hisz esőt jósoltak.

Magyarázó mellérendelt mondat

Következtető mellérendelt mondatként:

Esőt jósoltak, ezért vigyél esernyőt.

Választó, következtető és magyarázó mellérendelt összetett mondatok

Döntsd el, melyik milyen mellérendelő mondat!

Nem mehetek iskolába, tudniillik lázam van.

A lányok nem ették-csípték egymást, úgyhogy elég jól össze is tartottak.

Vagy igaz világ lesz itt, vagy nem lesz itt semmi.

A kancsók fenekére néztek, hát lett eltemetése fejükben az észnek.

Nem vagyok magam, ugyanis testvéreim vannak.

Intézkedik a kutya miatt, vagy intézkedjem én miatta.